

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON
VALVONTASUUNNITELMA 2011–2014

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	2
2.	Ympäristöterveydenhuollon painopisteet 2011–2014	3
2.1.	Tietojärjestelmät.....	3
2.2.	Yhteistoiminta-alueen toiminnan käynnistäminen.....	3
3.	Tarkastukset.....	4
3.1.	Tarkastusten määrittely	4
3.2.	Tarkastusten sisältö	4
3.3.	Maksullisuus	4
4.	Valvontaohjelmat.....	4
4.1.	Elintarvikevalvontaohjelma.....	5
4.2.	Kuluttajaturvallisuuden valvontaohjelma.....	6
4.3.	Kemikaalilain mukainen valvontaohjelma	7
4.4.	Tupakkalain mukainen valvontaohjelma.....	8
4.5.	Terveydensuojelulain mukainen valvontaohjelma.....	10
5.	Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.....	13
6.	Viestintä.....	14
7.	Voimavarojen riittävyys ja henkilöstön pätevyys.....	14
	Litteet.....	16

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuolto tarkoittaa yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluviksi laeiksi on säädetty kuuluvan seuraavat lait: terveydensuojelulaki (763/1994), elintarvikelaki (23/2006), laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004), kemikaalilaki (774/1989), laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi (693/1976) sekä eläinlääkintähuoltolaki (765/2009). Kunnan ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoiden virkatehtäviä sisältyy edellä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien lisäksi myös eläintautilakiin (55/1980), eläinsuojelulakiin (247/1996), lääkelakiin (395/1987) sekä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annettuun lakiin (1100/1994).

Lakien mukaan kunnan on laadittava vastuulleen kuuluvan ympäristöterveydenhuollon valvonnan toteuttamiseksi valvontasuunnitelma. Valtakunnallisista ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelmista on säädetty valvontaohjelma-asetuksessa (664/2006) ja valvontasuunnitelma-asetuksessa (665/2006). Valvontasuunnitelma pitää sisällään seuraavat valvontaohjelmat: elintarvikevalvontaohjelma, kuluttajaturvallisuuden valvontaohjelma, kemikaalilain mukainen valvontaohjelma, tupakkalain mukainen valvontaohjelma ja terveydensuojelulain mukainen valvontaohjelma. Lisäksi suositellaan, että valvontasuunnitelmaan sisällytetään eläintauti- ja hyvinvointivalvontaohjelma.

Pyhtään kunnassa ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman piiriin kuuluvia valvontakohteita oli vuoden 2010 lopussa 96 kpl. Uudet yritykset tulevat ympäristöterveydenhuollon tietoon pääosin yrittäjien ottaessa yhteyttä. Tietoja saadaan myös esimerkiksi rakennusvalvontaviranomaisilta, poliisilta ja alkoholilupaviranomaisilta. Uusien yritysten ilmaantumista tarkkaillaan myös aktiivisesti lehti-ilmoituksia seuraamalla.

Monet ympäristöterveydenhuollon valvontakohteista tulevat valvonnan piiriin useamman valvontaa säätelevän lain kautta. Koska ympäristöterveydenhuollon henkilöstöresurssit ovat rajalliset, on tarkoituksenmukaista, että yhdellä valvontakäynnillä voidaan kohteessa suorittaa useamman valvontasuunnitelman mukaista valvontaa.

Valvontakohteita koskevat asiakirjat, kuten esimerkiksi hyväksymispäätökset, tarkastuspöytäkirjat, omavalvontasuunnitelmat ja toiminnan aloitusilmoituksista tehdyt päätökset sekä päätöksiin

liittyvät asiakirjat arkistoidaan. Kaikista valvontatoimenpiteistä laaditaan tarkastuskertomus (Hallintolaki 434/2003, 39§). Tarkastuskertomuksesta annetaan jäljennös tarkastus kohteelle.

Valvontaan liittyvien näytteiden tutkiminen suoritetaan KCL Kymen laboratoriossa, osoite Patosillantie 2, 45700 Kuusankoski. Laboratorio on akkreditoitu omavalvonta- ja viranomaisnäytteiden tutkimuslaboratorioksi. Tarvittaessa harvinaisemmat kemialliset ja mikrobiologiset tutkimukset ostetaan kyseisiä analyyseja tarjoavalta akkreditoidulta laboratoriolta.

Tässä valvontaohjelmassa käsitellään normaalitilanteissa suoritettavaa lakisääteistä valvontaa. Ympäristöterveydenhuollon toiminta erityistilanteissa on esitetty Pyhtään kunnan valmiussuunnitelmassa.

2. Ympäristöterveydenhuollon painopisteet 2011–2014

Pyhtäällä on kaksi painopistealuetta vuosilla 2011–2014. Nämä kaksi painopistealuetta ovat myös ympäristöterveydenhuollon yhteisessä valvontaohjelmassa 2011–2014.

2.1. Tietojärjestelmät

Kaikissa kunnissa tulee ottaa käyttöön valtakunnallinen KUTI-YHTI-valvontatietojärjestelmä. Pyhtäällä ei ole aiemmin ollut mitään valvontatietojärjestelmää. Uusi järjestelmä tulee olla käytössä vuoden 2011 alusta alkaen. Pyhtäällä järjestelmä tulee toimimaan Digian tarkastajaohjelman kautta, johon käyttöoikeudet on ostettu lisenssillä Kotkan kaupungin kautta. Vuoden 2011 alusta lähtien merkittävä osa elintarvikevalvontatiedoista raportoidaan KUTI-järjestelmän kautta. Yhteisen tietojärjestelmän tarkoituksena on nopeuttaa ja yksinkertaistaa vuosittaista raportointia.

Ohjelman käyttöönotto vaatii ympäristöterveydenhuollon resurssien käyttämistä.

Valvontakohdetietojen kirjaaminen ohjelmaan ja KUTI-yhteyden luominen on työlästä.

2.2. Yhteistoiminta-alueen toiminnan käynnistäminen

Pyhtään kunta ja Kotkan kaupunki ovat esittäneet, että Kotkan kaupunki muodostaa Pyhtään kunnan kanssa ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen vuoden 2013 alusta lähtien. Yhteistoiminta-alueen käynnistymisvaiheen ja toiminnan luomiseen tulee varata resursseja. Uusien yhteistoiminta-alueiden myötä on viranhaltijoiden tarkoituksenmukainen erikoistuminen mahdollista.

3. Tarkastukset

3.1. Tarkastusten määrittely

Ympäristöterveydenhuollossa tehdään erityyppisiä tarkastuksia, jotka voidaan karkeasti luokitella neljään eri kategoriaan:

- Valvontasuunnitelmien mukaiset tarkastukset
- Uusintatarkastukset
- Projektitarkastukset
- Muut tarkastukset

Muihin tarkastuksiin sisältyy mm. valitusten ja ilmoitusten perusteella tehdyt tarkastukset ja hyväksymistarkastukset.

3.2. Tarkastusten sisältö

Valvonta-asetuksen 882/2004 mukaisesti tarkastukset ovat säännöllisiä ja tarkastustiheys on suhteutettu kohteessa olevaan riskiin. Pyhtäällä kohteiden riskit on määritetty riskinarvioinnin perusteella, jonka pohjana on käytetty YTERVAN riskiarviointimallia.

Kaikkiin tarkastuksiin sisältyy kohteen asiapapereihin ja edellisiin tarkastuskertomuksiin tutustuminen etukäteen sekä muu valmistautuminen. Tarkastuksen yhteydessä voidaan tehdä myös muita toimenpiteitä, esimerkiksi ottaa näytteitä tai tehdä mittauksia. Yksittäinen tarkastus voi olla kohteen koko toiminnan tarkastus tai vain jonkin osa-alueen tarkastus.

Kaikista tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus. Tarkastuskertomuksesta käy ilmi valvonnan tarkoitus, sovellettu lainsäädäntö, käytetyt menetelmät ja valvonnan tulokset sekä tarvittaessa asianomaiselta toimijalta edellytettävät toimet ja niiden määräajat. Tarkastuskertomus toimitetaan tiedoksi asianosaisille.

3.3. Maksullisuus

Valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimisesta peritään toiminnanharjoittajalta maksu hyväksytyin taksan (Pyhtään kunnan valtuusto 29.6.2009 59§) mukaisesti. Kohteen hyväksyminen ja määräysten noudattamatta jättämiseen perustuva valvonta on myös maksullista.

4. Valvontaohjelmat

4.1. Elintarvikevalvontaohjelma

Elintarvikevalvontaohjelman piiriin kuuluvia valvontakohteita on Pyhtäällä 28 kpl.

Elintarvikevalvontaan käytettävästä ajasta noin puolet on valvontasuunnitelman mukaista työtä ja puolet suunnittelematonta työtä.

Elintarvikelain (23/2006) tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu sekä varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys. Elintarvikelain tarkoituksena on myös varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda kuluttajaa harhaan. Tarkoituksena on suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta sekä taloudellisilta tappioilta.

Päävastuun elintarvikevalvonnasta kantavat kunnat, jotka toteuttavat valvontaansa itsenäisesti. Kunnan tehtävänä on huolehtia elintarvikelain mukaisesta valvonnasta alueellaan.

Tehtävästä huolehtii kunnan määräämä lautakunta. Kunnan elintarvikevalvontatehtäviä ovat:

- kunnan valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen hyväksyminen
- alkutuotantopaikkojen, elintarvikehuoneistojen, ensisaapumis- ja muiden elintarvikealan toimijoiden (ml. maahantuojien) valvonta
- kotimaassa tuotettujen elintarvikkeiden ja elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden valmistuksen valvonta
- elintarvikkeiden markkinavalvonta

Elintarvikevalvonnan tulee olla säännöllistä, tehokasta, yhdenvertaista ja avointa sekä riskeihin perustuvaa (valvonta-asetus (EY) 882/2004 artikla 3). Valvontaviranomaiset toteuttavat elintarvikevalvontaa keskus-, alue- ja paikallistasolla elintarvikeketjun kaikissa osissa.

Elintarvikehuoneistoihin ja vastaaviin vuosittain tehtävien tarkastusten määrä ja muut valvontatoimet riippuvat kohteen toiminnan laajuudesta ja luonteesta sekä omavalvonnan toimivuudesta. Elintarvikevalvontaa suunnataan eri kohteisiin tai osa-alueisiin sen mukaan, missä sitä eniten tarvitaan riskitekijät huomioon ottaen. Elintarvikelaki kattaa koko ketjun pelloilta pöytään ja koko ketjun kattavalla valvonnalla turvataan, että elintarvikkeet ovat määräysten mukaisia. Jäljitettävyys on elintarviketurvallisuuden kannalta keskeinen tekijä. Jäljitettävyyden avulla voidaan ongelmatilanteissa poistaa määräystenvastaiset elintarvikkeet kohdennetusti markkinoilta.

Elintarvikevalvonnan tarkastukset tehdään pääsääntöisesti ilman ennakkovaroitusta. Elintarvikehuoneiston valvontakäynnillä ei yleensä voida tarkastaa kerralla koko yrityksen toimintaa. Tarkastus kohdistetaankin vuorotellen tiloihin, laitteisiin, välineisiin, työskentelytapoihin, omavalvontanäytteiden tuloksiin, jäljitettävyyteen, elintarvikkeiden koostumukseen, pakkausmerkintöihin ja – materiaaleihin tai mittalaitteiden rekisteröimien arvojen lukemiseen kohteesta riippuen. Lisäksi tarkastus yleensä sisältää aiemmin todettujen epäkohtien korjaamisen seuranta, mutta tarvittaessa jälkivalvonta suoritetaan omana tarkastuksena korjaukseen annetun määräajan umpeuduttua.

Tarkastuksen yhteydessä kiinnitetään aina huomiota elintarvikehuoneiston tiloihin, yleiseen siisteyteen, pintojen ja rakenteiden kuntoon, jätehuoltoon ja valaistukseen. Erityistä huomiota kiinnitetään omavalvontajärjestelmään ja sen toimivuuteen. Omavalvontajärjestelmästä arvioidaan, toteutetaanko kohteessa hyväksytyä omavalvontasuunnitelmaa, onko toteuttaminen tehokasta ja ovatko suoritettavat toimenpiteet tehokkaita tavoitteen saavuttamiseksi. Elintarvikevalvonnan kohteet poikkeavat suuresti toisistaan, joten tarkastuksen sisältö riippuu aina valvontakohteesta. Tarkastus pyritään tekemään silloin, kun kohteessa on toimintaa.

Valvontakäynneillä otetaan tarvittaessa näytteitä. Viranomaisnäytteitä otetaan pääasiassa omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi. Näytteitä voidaan ottaa mikrobiologisiin, kemiallisiin ja aistinvaraisiin laboratoriotutkimuksiin. Näytteenottokohteiden valinta, näytteiden määrä, näytteenottotiheys ja näytteistä tehtävät tutkimukset perustuvat kohteen omavalvonnan toimivuuteen ja valvontaviranomaisen suorittamaan riskinarviointiin. Ruokamyrkytyspäilyissä ja muissa elintarvikkeisiin liittyvissä terveysvaaratilanteissa käytetään laajaa näytteenottoa ja laajoja tutkimusvalikoimia. Tällöin tutkimusten suunnittelua koordinoi ruokamyrkytystyöryhmä.

Elintarvikelain mukaisten kohteiden tarkastukset tehdään taulukon 1 mukaisesti (liite 1.) ja näytteenottosuunnitelma on taulukon 2 mukainen (liite 2.).

4.2. Kuluttajaturvallisuuden valvontaohjelma

Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004) koskee kulutustavaroita, joita elinkeinonharjoittaja valmistaa, pitää kaupan, myy tai muutoin toimintansa yhteydessä luovuttaa, tuo maahan, vie maasta tai kuljettaa maan kautta, sekä kuluttajapalveluksia, joita tarjotaan, suoritetaan, pidetään kaupan, myydään tai muutoin luovutetaan.

Kunnan tehtävänä on alueellaan valvoa lain ja sen nojalla annettujen säädösten, määräysten ja päätösten noudattamista. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Valvontaviranomaisen on hoidettava tehtävänsä tehokkaalla ja mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuluttajavirasto laatii valvonnan toimeenpanon ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallisen valvontaohjelman. Ko. ohjelman perusteella kunta laatii kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten valvontaa varten valvontasuunnitelma siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja ehkäisee kulutustavarihin ja kuluttajapalveluksiin liittyviä vaaroja.

Kuluttajaturvallisuusvalvonnassa voimassa olevan työnjaon mukaisesti valvontayksikössä tehtäviä tarkastuksia ovat pääasiassa kuluttajapalveluiden tarjoajiin sekä kosmetiikan, lelujen ja kynttilätuotteiden paikallisiin valmistajiin kohdistuvat tarkastukset. Paikallisista kuluttajapalveluista valvonta kohdistuu pääasiassa nk. painopistealueiden kohteiden valvontaan. Painopistealueiden kohteita ovat huvipuistot, kuntosalit, laskettelukeskukset, leikkikentät, skeittauspaikat, ohjelmapalveluyritykset, kiipeilykeskukset, ratsastustallit, karting-keskukset, uimahallit ja kylpylät, uimarannat, talviuintipaikat, yleisötilaisuudet sekä tatuointien ja lävistysten tekijät. Muita kohteita valvotaan mm. ilmoitusten ja valvontaviranomaisen suorittaman riskinarvioinnin perusteella. Valvontakohtetyyppien riskinarviointi perusteet on esitetty kuluttajaviraston laatimassa valtakunnallisessa valvontaohjelmassa.

Tarkastuksen tarkoituksena on saada selville, onko tarjottu palvelu tai tavara kuluttajalle turvallinen, kuinka asiakasturvallisuutta ylläpidetään ja kehitetään sekä millä keinoin palvelu/tavara saadaan tarvittaessa turvallisemmaksi.

Tarkastusmäärät, tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävä aika on esitetty taulukossa 3 (liite 3.).

4.3. Kemikaalilain mukainen valvontaohjelma

Pyhtäällä ei tällä hetkellä ole yhtään kemikaalialan laitosta. Kemikaalilain mukainen valvonta Pyhtäällä on näin ollen lähinnä vähittäismyynnissä olevien kemikaalien markkinavalvontaa, jota suoritetaan muun ympäristöterveydenhuollon mukaisen valvonnan yhteydessä. Tällaisia valvontakohteita on Pyhtäällä yhdeksän.

Kemikaalilain mukaisen markkinavalvonnan pääasiallisena tavoitteena on ehkäistä ja torjua kemikaalien aiheuttamia terveys- ja ympäristöhaittoja sekä kemikaalin aiheuttama palo- ja räjähdysvaaraa. Valvonnan yleisenä tavoitteena on selvittää, täyttävätkö Suomessa markkinoille luovutetut kemikaalit kemikaalilainsäädännön, ja siten myös yhteisölainsäädännön velvoitteet ja määräykset kemikaalien merkitsemisestä ja pakkaamisesta. Markkinavalvonnalla pyritään poistamaan säädösten vastaiset kemikaalit markkinoilta, mutta myös korjauttamaan havaittuja puutteita siten, että kemikaalit täyttävät niille asetetut vaatimukset. Lisäksi valvotaan, että vähittäismyymälässä noudatetaan myyntiä koskevia määräyksiä. Määräyksistä säädetään vähittäismyyntiasetuksessa (676/1993).

Tarkastukset tehdään keskusviraston laatimien ohjeiden mukaisesti ja tarkastuksilla käytetään keskusviraston laatimia tarkastuslomakkeita. Vähittäismyymälöiden tarkastuksissa

Tarkastusmäärät, tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävä aika on esitetty taulukossa 4 (liite 4).

4.4. Tupakkalain mukainen valvontaohjelma

Tupakkalaissa säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään tupakointia vähentämällä ehkäisemään niiden terveys-vaarojen ja -haittojen syntymistä, joita tupakointi aiheuttaa tai joiden syntymisalttiutta se lisää. Lain tarkoituksena on vähentää ympäristön tupakansavulle altistumista kaikissa ikäryhmissä. Valvonnan yhtenä painopisteenä on kuitenkin alle 18-vuotiaiden ympäristön tupakansavulle altistumisen vähentäminen sekä pyrkimys estää alaikäisten tupakan saatavuutta.

Tupakkalain 14 a §:n 1 momentin mukaan kunta valvoo alueellaan lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Kunnan alueella tämän lain mukaisista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä toimielin.

Tupakkalain 17 § n 1 momentin mukaan kunnan tulee omasta aloitteestaan ja tehtyjen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakkatuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia sekä valvoa tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiä, automaattisen myyntilaitteen sijoittamista, tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin omavalvontaa, tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden ja tupakkajäljitelmiä mainontaa ja muuta myynninedistämistoimintaa samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista toimialueellaan.

Kunnan valvontaviranomainen valvoo, ettei kunnan alueella rikota tupakkalain mainonta- ja myyninedistämiskieltoa. Erityisesti kunnan on valvottava, etteivät *sen alueella toimivat* yrittäjät riko mainonta- ja myyninedistämiskieltoa.

Tupakkalain mukainen tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi sisältää koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen tarkastuksen. Tarkastukset voivat sisältää näytteenottoa ja mittauksia kohteen, kohteessa harjoitettavan toiminnan tai siellä valmistettavien tuotteiden tai tarjottavien palvelujen terveyshaittojen, turvallisuuden ja määräystenmukaisuuden arvioimiseksi.

Tarkastuksesta tehdään tarkastuskertomus. Tupakkalain mukaisen valvonta-tarkastuksen tavoite on tarkastaa kohteen toiminnan ja tilojen lain mukaisuus.

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti, omavalvonta ja mainonta sekä tupakkajäljitelmiä mainonta tarkastetaan STTV:n laatiman tarkastuslomakkeen ja sen sisältämän yksityiskohtaisen ohjeen mukaisesti. Myyntipaikassa on tarkoituksenmukaista tarkistaa myös nikotiinivalmisteiden myynti samalla tarkastuskerralla.

Tupakan ja tupakointivälineiden myynnin omavalvontaa tarkastettaessa kiinnitetään erityisesti huomiota siihen, että tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntipisteissä ja automaattisissa myyntilaitteissa on hyvin havaittavissa Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (225/1977) 11 §:ssä tarkoitettu terveysvaroituksen sisältävä ilmoitus:

"Tupakan myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty. Tupakka aiheuttaa riippuvuuden ja vahingoittaa terveyttä".

Myyntipaikoissa tarkastetaan erityisesti, että em. terveysvaroituksen sisältävä ilmoitus on hyvin havaittavissa. Esimerkiksi näytävä K-18-merkintä ei korvaa em. lakisääteistä tekstiä.

Tupakkatuotteiden myynnissä tarkastetaan tupakkalain 7 § ja 7 a §:n säännösten noudattaminen. Tupakkatuotteita saa sikareita lukuun ottamatta myydä vain vähittäismyyntipakkauksissa. Tupakkatuotteissa tulee olla tupakkalain ja STM:n asetuksen (641/2002) mukaiset pakkausmerkinnät. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että varoitukset on painettu kaikkiin vähittäismyynnissä käytettävien tupakkatuotteiden pakkauksiin niiden näkyvimmälle ulkopinnalle.

Tupakan mainontakielto ulottuu myös myyntipaikkoihin; myymälämainonta on kokonaan kielletty. Mainonnan täyskielto tarkoittaa, että myös epäsuora mainonta ja muu myynninedistäminen on kokonaan kielletty. Tästä syystä tupakan myyntipaikoissa tarkastetaan aina myös mainontakiellon noudattaminen kaikkien tupakkatuotteiden (mm. sikarit, savukkeet, piipputupakka, purutupakka), tupakointivälineiden ja tupakkajäljitelmiä (esimerkiksi savukeaskia muistuttavat suklaamakeiset) osalta.

Tupakkalain 12 §:ssä luetelluissa kohteissa tarkastetaan että tupakointi on kielletty ja tupakointikieltoja noudatetaan. Tupakkalain 12 §:n (21.7.2006/700) mukaan tupakointi on kielletty:

- 1) päiväkotien lapsille ja oppilaitosten oppilaille tarkoitetuissa sisätiloissa sekä niiden pääasiassa kahdeksaatoista vuotta nuoremmille tarkoitetuilla ulkoalueilla;
- 2) virastojen ja viranomaisten sekä niihin verrattavien julkisten laitosten yleisölle ja asiakkaille varatuissa sisätiloissa;
- 3) sisätiloissa järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa, joihin yleisöllä on esteetön pääsy;
- 4) yleisten kulkuneuvojen sisätiloissa; sekä
- 5) työyhteisöjen yhteisissä ja yleisissä sekä asiakkaille tarkoitetuissa sisätiloissa, jollei jäljempänä toisin säädetä.
- 6) ravintolan ja muun ravitsemisliikkeen baaritiskillä ja pelitilassa, jollei kyseisessä tilassa työskentelevien työntekijöiden altistumista tupakansavulle voida muuten estää (487/1999) (kohta on voimassa siirtymäajan saaneissa ravitsemisliikkeissä 31.5.2009 asti.)

Jos elinkeinonharjoittaja sallii tupakoinnin ravitsemisliikkeensä ulkona olevassa tarjoilutilassa tai muualla ulkoa hallinnassaan olevalla alueella, hänen on huolehdittava, ettei tupakansavu kulkeudu sieltä avoimen ikkunan, oven, muun aukon tai ilmanvaihdon kautta ravitsemisliikkeen sisätiloihin.

Ravintoloiden ja muiden ravitsemisliikkeiden tupakkalain mukaisella valvontatarkastuksella käytetään Valviran tarkastuslomakkeita. Tupakkalain mukaisella tarkastuskäynnillä käytetään ensisijaisesti aistihavaintoihin perustuvaa arviointia.

Tupakkalain mukaiset tarkastukset tehdään taulukon 5 mukaisesti (liite 5.).

4.5. Terveysturvallisuuslain mukainen valvontaohjelma

Terveydensuojelulain mukaisen valvontatarkastuksen tavoitteena on selvittää terveysturvallisuuden tai haitan esiintyminen. Haitan ehkäisemiseksi ja tilanteen korjaamiseksi annetaan tarvittaessa määräyksiä tai ohjeistetaan asiakasta. Tarkastuksiin voi liittyä aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä mittauksia ja mahdollisesti näytteenottoa.

Terveydensuojelulain useimmat valvontakohteet ovat joko luvan- tai ilmoituksenvaraisia, joten valvontakohteet tulevat hyvin suunnitelmallisen ja säännöllisen valvonnan piiriin. Kohteeseen tehtävä tarkastus voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä, kuten esimerkiksi tuoteturvallisuusvalvonnan mukaisia toimia.

Terveydensuojelulain mukaiset, suunnitelmallisen valvonnan kohteet jaetaan kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella määräytyy tarkastustiheys. Riskinarviointi perustuu toiminnan aiheuttamiin terveysuhkiin tai valvottavan tilan olosuhteisiin, joista voi aiheutua terveyshaittaa.

Merkittäviä tekijöitä riskinarvioinnin kannalta ovat:

- altistuvien ihmisten määrä ja (erityis)ryhmä (lapset, nuoret, vammaiset, sairaat)
- altistavan tekijän määrittely (taudinaiheuttaja, myrkyllisyys)
- altistuksen kesto ja/tai toistuvuus (vakituinen tai tilapäinen oleskelu).

Tarkastustiheyden määrittelyn muina perusteena voidaan lisäksi käyttää seuraavia seikkoja:

- erityiskohde, johon ei ole olemassa valvonnan ohjetta tai käytäntöä
- toiminnanharjoittajan asiantuntemus ja toimintatavat (hygieniatuntemus, omavalvonta, aiemmat ongelmat, yleinen asennoituminen, piittaamattomuus ym.)
- huoneiston tai tilan olosuhteet, rakenteet ja kalusto (varustelutaso, rakenteiden kunto ym.)

Terveydensuojelun valvonnassa käytettävä näytteenotto määrittyy varsin tarkasti terveydensuojelulain ja sen perusteella annettujen säädösten mukaan.

Talousveden laatuvaatimukset ja näytteenotto määrittyvät seuraavien säädösten mukaan:

- STM asetus (461/2000) talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista
- STM asetus (401/2001) pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista

Uimavesin laatuvaatimukset ja näytteenotto on määritelty seuraavissa säädöksissä:

- Allasvesien osalta noudatetaan STM asetusta (315/2002) uimahallien ja kylpylöiden allasveden valvontatutkimuksista ja laatuvaatimuksista
- Uimarantavesien osalta valvonta perustuu STM:n asetukseen 177/2008.

Säännöllisten näytteiden näytteenottotiheys on esitetty taulukossa 6 (liite 6.), lukuun ottamatta uimarannoilta otettavia uimavesinäytteitä.

Saunoista, pesutiloista, wc-tiloista ja parturi-kampaamoista otetaan tarvittaessa puhtausnäytteitä. Näytteenottotarve määritellään aistinvaraisen arvioinnin perusteella.

Tarkastusten sisältö kohdetyypeittäin:

Kohdetyyppi	Tarkastuksen sisältö
TsL 13 § mom. 1 kohdan kohteet	asutuksen läheisyys, asukkaiden määrä ja häiriöalttius, toiminnan jatkuvuus, melu ja muut päästöt, kemikaalien käsittely ja säilytys, jätahuollon järjestelyt
Julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	yleinen siisteys, käymälät ja muut sosiaalityilat, sisäilman laatu, ilmanvaihto, melu
Julkinen majoitusluoneisto	varustelutaso, majoitustilat, yleiset tilat, käymälät, pesu- ja saunatilat, yleinen siisteys, siivousjärjestelyt, sisäilman laatu, ilmanvaihto
Yleinen sauna	saunatilat, pesu- ja pukeutumistilat, käymälät, ilmanvaihto, pintojen ja kalusteiden kunto, yleinen siisteys, siivousjärjestelyt
Uimahalli, uima-allas, uimala, kylpylä tai uimaranta	Uimahallit, kylpylät ym.: henkilöstön allasvesihygieeninen osaaminen, valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuminen, allasveden laatuvaatimusten täyttymisen seuranta, tulokset asiakkaiden nähtävillä, puhdistuslaitteiden toiminta ja niiden huolto sekä käyttötarkkailu, ilmanvaihto, yleinen siisteys, siivousjärjestelyt, sauna- ja pesutilat, kalusteiden ja pintojen kunto, jätahuolto Uimarannat: rannan siivous ja jätahuolto, yleiseen käyttöön tarkoitetut käymälät ja pukeutumistilat, valvontaviranomaisen ottamien valvontanäytteiden tutkimustulokset niitä varten varatulla ilmoitustaululla, kieltotaulu päästää koiria ja muita kotieläimiä uimarannalle
Eläinsuojat ja –aitaukset asemakaava-alueella tai muu vastaava	eläinsuojan, jaloittelupaikan ja ympäristön siisteys ja kunto, lannan, virtsan ja rehujen käsittely, eläinten laji ja lukumäärä, etäisyys naapureihin, lähialueen muu käyttötarkoitus ja häiriöalttius
Koulut, päiväkodit, päivähoitopaikat	yleinen siisteys ja rakenteiden kunto, siivousohjelma ja –välineet, käymälät, pesu- ja

	pukeutumistilat, valaistus, sisäilman laatu, melu, jätehuolto, piha- ja leikkialueet (oppilas/lapsimäärät)
Palvelukodit ja muut asumispalvelut	yleinen siisteys ja rakenteiden kunto, siivousohjelma ja – välineet, käymälät, pesu- ja pukeutumistilat, vaatteiden käsittely, valaistus, sisäilman laatu, melu, jätehuolto, piha-alueet (asiakasmäärät, omatoimisuus/hoidettavuus)
Parturi, kampaamo, kauneushoitola tai muu ihonkäsittelypaikka	tilojen ja välineiden siisteys ja puhdistus, ilmanvaihto, siivousjärjestelyt, pesutilat, käymälät
Julkinen kuntosali tai liikuntatila	tilojen ja välineiden siisteys ja puhdistus, ilmanvaihto, siivousjärjestelyt, pesu- ja pukutilat, käymälät
Hautausmaat	ruumiiden säilytys, hautojen peittäminen, yleisökäymälät, puhtaanapito
Muut laitokset ja huoneistot, joissa harjoitetusta toiminnasta saattaa aiheutua käyttäjälle terveyshaittaa	toiminnan luonne ja laajuus määrittelee tarkastustoimintaa (altistuvien määrä, altistava tekijä)
Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 5000 käyttäjää tai yli 100 m ³ / d)	valvontatutkimusohjelma ja sen toteuma sekä tutkimustulosten arviointi, talousvesihygieeninen osaaminen, vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus, erityistilanteisiin varautuminen, laitoksen oma käyttötarkkailu, laitostilojen siisteys ja kunto, kemikaalien käyttö ja varastointi
Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 50 mutta alle 5000 käyttäjää tai vähintään 10 mutta alle 1000 m ³ / d) tai muu asetuksen 461/2000 mukainen kohde	valvontatutkimusohjelma ja sen toteuma sekä tutkimustulosten arviointi, talousvesihygieeninen osaaminen, vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus, erityistilanteisiin varautuminen, laitoksen oma käyttötarkkailu, laitostilojen siisteys ja kunto, kemikaalien käyttö ja varastointi
Talousvettä toimittavat laitokset (alle 50 käyttäjää tai alle 10 m ³ / d) tai muu asetuksen 401/2001 mukainen kohde	soveltaen samat kuin yllä, toiminnan laajuus ja riski huomioon ottaen (alueella elintarvikealan yrityksiä, muuta julista tai kaupallista toimintaa)

Terveydensuojelulain mukaiset tarkastukset tehdään taulukon 7 mukaisesti (liite 7.).

5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutuminen arvioidaan vuosittain sosiaali- ja terveyslautakunnan toimesta. Toteutumisen arvioimiseksi terveystarkastaja toimittaa lautakunnannalle listan toteutuneista valvontakäynneistä ja näytteenotoista. Tarvittaessa kerrotaan myös syyt tai perustelut mahdollisten toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta tai mahdolliset poikkeamat ja vaadittavat toimenpiteet

(esim. päätökset, voimavaralisäykset, toiminnan muuttuminen, painopistealueiden tarkentaminen) jotta tavoitteet toteutuisivat seuraavalla tarkastelujaksolla.

Arvioinnissa kuvataan tarkastusten kattavuutta, tarkastusten ja näytteiden määrää valvontakohdetyypeittäin sekä valvonnasta saatujen tulojen kohdentumista. Toteutumisen arvioinnissa voidaan esittää arvio voimavarojen riittävydestä suhteessa tarpeeseen ja suunniteltuun toimintaan.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnilla pyritään kehittämään ympäristöterveydenhuollon valvontaa, ja varmistamaan sen toimivuus. Valvontasuunnitelmaa on mahdollisuus muokata sen toteutumisen arvioinnin perusteella. Valvonnan toteutumista arvioimalla voidaan myös määrittää uusia painopistealueita ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa varten.

Valvontasuunnitelmien toteutumisen arviointi tehdään keskusviraston laatimilla arviointilomakkeilla. Arviointilomakkeet toimitetaan AVIin, heidän ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti.

6. Viestintä

Julkisuuslaki (621/1999) painottaa viranomaisen velvollisuutta tiedottaa toiminnastaan. Kunnan velvollisuudesta tiedottaa säädetään lisäksi terveydensuojelulain 6 §:ssä ja elintarvikelain 33 §:ssä.

Viestinnän osa-alueita ovat asiakaspalvelu, kohderyhmien opastus ja kouluttaminen sekä tiedottaminen eri keinoin eri tilanteissa. Viestinnän kohderyhmiä ovat kuntalaiset, elinkeinonharjoittajat ja toiset viranomaiset. Viestinnän keinot riippuvat tilanteen kiireellisyydestä ja kohderyhmän laajuudesta.

7. Voimavarojen riittävyys ja henkilöstön pätevyys

Valvontaviranomaisella tulee olla käytettävissään tarpeellinen määrä pätevää ja valvonnan menestyksellisen hoitamisen kannalta riittävän kokenutta henkilökuntaa. Valtioneuvoston periaatepäätökseen elintarvikevalvonnan kehittämisestä sisältyy ajatus henkilöstön erikoistumisesta muodostettavissa seudullisissa yksiköissä. Tavoitteena on, että eri viranhaltijoilla olisi erikoisosaamista ympäristöterveydenhuollon eri osa-alueilla.

Pyhtään kunnalla on palveluksessaan puolipäiväinen terveystarkastaja ja terveystarkastajanjohtaja, jonka viikottaiseksi työtuntimääräksi on laskettu 8 h.

Nämä resurssit mahdollistavat valvonnan suorittamisen, mutta eivät anna mahdollisuutta erikoistumiseen. Käytännön valvontatyö vaatii, että samalla käynnillä suoritetaan valvontaa useamman lain perusteella. Tällöin tuleekin kiinnittää huomiota siihen, että kaikkiin tarkasteltaviin asiakokonaisuuksiin pystytään varmasti perehtymään riittävän laajasti.

Säännöllisestä valvontatyöstä pystytään suoriutumaan hyvin nykyisillä resursseilla. Ongelmiksi voivat muodostua erikoisemmat, harvemmin viranomaisen eteen tulevat ilmoitukset ja tarkastukset. Tällaisissa tilanteissa tulee hakea apua päätöksentekoon muilta viranomaisilta lähikunnista ja läänitasolta.

Loma-ajat voivat myös muodostaa ongelmakohdan. Lomat kohdentuvat yleensä kesään, jolloin esimerkiksi elintarvikkeet pilaantuvat herkästi, ja voivat aiheuttaa terveystarkastajan tai sen uhkaa. Lisäksi osa valvonnasta voidaan suorittaa vain kesäaikaan.

Terveystarkastajalla ja terveystarkastajanjohtajalla ei ole ollut nimettyä lomasijaista, vaan ko. henkilöt ovat pyrkineet pitämään lomansa eriaikaan. Koska työnkuvat ovat kuitenkin erilaiset, on toistuvasti tullut tilanteita, joissa on jouduttu konsultoimaan lomalla ollutta henkilöä.

Pyhtään kunnan ympäristöterveydenhuollon pieni henkilökuntamäärä aiheuttaa valvonnan menestykselliselle hoitamiselle riskejä. Yllä kuvattujen seikkojen vuoksi voidaan todeta, että tällä hetkellä pätevyyden turvaaminen koko laajalla vastualueella on hankalaa.

Lite 1

Taulukko 1

ELINTARVIKEVALVONTAOHJELMA		v. 2011											
KOHDE	TAMMI	HELMI	MAALIS	HUHTI	TOUKO	KESÄ	HEINÄ	ELO	SYYS	LOKA	MARRAS	JOULU	AIKA
Ahtaisen kuorimo		X								X			2 h
Asiamies kahvila				X						X			2 h
Bakkanaali	X						X						2 h
Hirvikosken koulu	X						X						2 h
Huutjärven koulu				X									2 h
Huutjärven päiväkot			X						X				2 h
Kaunissaaren maja					X								2 h
Kaunissaaren kauppa					X								3 h
K-market Siltis				X					X				2 h
Löksän kioski										X			2 h
Lökören saaristolaismarkkinat							X				X		4 h
Mäntyniemi					X							X	2 h
Mäntyrinne					X							X	2 h
Kaakon herkkupalvelu			X				X					X	3 h
Okan pizzeria				X					X				2 h
Patruunantalo										X			2 h
Purolan koulu							X				X		2 h
Hediniin kalakioski				X									2 h
Pyhtään kotileipä					X							X	2 h
Päkipub				X							X		2 h
Sale Pyhtää - ABC											X		2 h
Pyhtää									X				3 h
Sale Siltakylä			X					X					2 h
Sandvikin Lohi					X					X			3 h
Shell Select		X											2 h
Shell Simpukka				X					X				2 h
Suur-Ahvenkosken koulu							X						2 h
Ympäristö Hirvikoski					X							X	2 h
7-tien Kantatievari		X						X					2 h

Liite 2

Taulukko 2

Tarkastuskohde	Tamm	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
K-Market Siltis			eines					lihatiski				jauheliha
ABC Majakka Pyhtää / ABC- Market		lihatuote								kala		
SALE Siltakylä				lihatuote								
Shell		lihatuote					kala					
Simpukka												
Shell Select						kala						
Bakkanaali				kasvis							lihatuote	
Patruunatalo					kasvis							
Okan pitseria					kasvis					lihatuote		
Pyhtään kotileipä				suola						eines		
Päkki Pub												
Löksän kioski				eines		eines					jauheliha	
Kaakon Herkkupalvelu		lihatuote					lihatuote				lihatuote	
Mäntyniemi												
Mäntyrinne			kasvis					kasvis				
Ahtiaisen kuorimo									lihatuote			
Hedinin kalakioski						kala					kala	
Ympäristö Hirvikoski					eines						maitotuote	
Sandvikin lohi									kala			

Liite 3

Taulukko 3

KULUTTAJATURVALLISUUSVALVONTAOHJELMA

v. 2011

KOHDE	TARKASTUKSIA/ VUOSI	TARKASTUKSEEN KÄYTETTY AIKA
Leikkikenttä (5 kpl)	0.5	3 h
Pyhtää carting	1	3 h
Ratsastustalli (3 kpl)	0,3	3 h
Uimarannat (6 kpl)	1	2 h
Lökören saaristolaismarkkinat	1	4 h
Kynttilätuotteiden valmistus	0,25	2 h
Myyntipaikka (5 kpl)	0,5	3 h
Parturi-kampaamo (6 kpl)	0,3	2 h
Skeittipaikka Huutjärvi	0,3	3 h

Liite 4

Taulukko 4

KEMIKAALIVALVONTA V. 2011

KOHDE	TARKASTUKSIA/ VUOSI	TARKASTUKSIIN KÄYTETTÄVÄ AIKA
K-Market Siltis	0.1	3 h
ABC- Majakka/ Market/ jak.as	0.1	3 h
Sale Siltakylä	0.1	2 h
Ympäristö Hirvikoski	0.1	3 h
Kaunissaaren kauppa	0.1	2 h
Shell Select Siltakylä	0.1	3 h
Neste jak.as Siltakylä	0.1	2 h
St 1	0.1	2 h
P&K	0.1	2 h

Lite 5

Taulukko 5

**TUPAKKALAIN MUKAINEN
VALVONTAOHJELMA**

v. 2011

KOHDE	TAMMI	HELMI	MAALIS	HUHTI	TOUKO	KESÄ	HEINÄ	ELO	SYYS	LOKA	MARRAS	JOULU	AIKA
Bakkanaali									X				1 h
Mäntyniemi				X									1 h
K-market Siltis				X									1 h
Sale Pyhtää-ABC Pyhtää						X							1 h
Sale Siltakylä			X										1 h
Shell Select	X												1 h
Shell Simpukka						X							1 h
Patruunan talo					X								1 h
Päkki pub					X								1 h
7-tien kantakieväri							X						1 h
Löksän kioski											X		1 h

Liite 6

Taulukko 6

Tarkastuskohde	Tamm	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Mäntyniemi / Resort			verkosto + uima									
Kymen A- klinikka, Kiviniemikoti ja Stoppari									verkosto (2 kpl)			
Kymen A- klinikka, Leporanta									verkosto			
Ympäristö Hirvikoski								verkosto				
Hirvikosken koulu	verkosto											
Päkki Pub								verkosto				
Keihässalmen kalalaitos				verkosto								
Ahtiaisen kuorimo											verkosto	

Liite 7

Taulukko 7

TERVEYDENSUOJELUVALVONTAOHJELMA V.2011

KOHDE	TARKASTUSTIHEYS/ VUOSI	TARKASTUKSEEN KÄYTETTÄVÄ AIKA
Huutjärven koulu	0,3	4 h
Suur-Ahvenkosken koulu	0,3	3 h
Purolan koulu	0,3	3 h
Hirvikosken koulu	0,3	3 h
Seurakunnan päiväkerho	0,3	3 h
Huutjärven päiväkot	0,3	3 h
Pyhtää KK:n päiväkot	0,3	3 h
Päiväkot Småsarna Purola	0,3	3 h
Päiväkot Mukava Huutjärvi	0,3	3 h
Villa Vanessa	0,2	2 h
Patruunantalo	0,3	2 h
Mäntyniemi	0,5	2 h
Mäntyrinne	0,3	2 h
Stoppari	0,3	2 h
Leporanta	0,3	2 h
Parturi Westman, Huutjärvi	0,2	2 h
Parturi Pääasia, Siltakylä	0,2	2 h
Parturi R.Sjöbeg, Siltakylä	0,2	2 h
Parturi Niemelä, Heinlahti	0,2	2 h
Parturi Nyström, Pyhtää	0,2	2 h
Pyhtään kuntopiste,fys.hoit.	0,3	2 h
Uimahalli Mäntyniemi	1	2 h
Huutjärven uimala (EU-ranta)	2	3 h
Purolan uimaranta	1	2 h
Flakanäsin uimaranta	1	2 h
Skitunäsin uimaranta	1	2 h
Koivuviiikin uimaranta	1	2 h
Yläkosken uimaranta	1	2 h
Pyhtää VPK:n tanssilava	0,25	2 h
Heinlahden nuorisotalo	0,25	2 h
Purolan työväentalo	0,25	2 h
Svedebo Purola	0,25	2 h
Föräningshemmet/Nuorisotalo	0,25	2 h
Korkeaharjun hautausmaa	0,2	2 h
Pyhtään kirkon hautausmaa	0,2	2 h
Munapirtin hautausmaa	0,2	2 h
Kaunissaaren hautausmaa	0,2	2 h
Tainan hiuspalvelu	0,2	2 h
Antin ranta	0,2	2 h